

Прем'єр-міністру України
Шмигалю Д.А.

*Щодо ситуації на ринку
борошна та хлібних виробів*

Вельмишановний Денисе Анатолійовичу!

Громадська спілка «Борошномели України», Всеукраїнська асоціація пекарів та Об'єднання підприємств хлібопекарної промисловості «Укрхлібпром» звертається до Вас із наступним. Представники сектору виробництва хлібних виробів та борошна вкрай стурбовані ситуацією, що склалася на ринку пшениці України 2021-22 маркетингового року.

Рекордні цьогорічні кількісні показники урожаю пшениці забезпечують інтенсивний експорт. З метою збалансування інтересів учасників зернового ринку та з метою організації продовольчої безпеки протягом десяти років укладається Меморандум про взаєморозуміння між профільним міністерством (Мінагрополітики) та учасниками зернового ринку, додатком до якого є добровільно компромісно погоджений граничний обсяг експорту пшениці із розподілом на продовольчу та фуражну групи.

Проте, цього року в ході обговорення даної позиції виникли суттєві розбіжності між організаціями зернотрейдерів й виробниками зерна з одного боку, та переробників зерна та хлібопекарів – з іншого. Розбіжності ґрунтовані, на наш погляд, на невірній оцінці урожаю пшениці по якісних характеристиках – частки продовольчої та фуражної пшениці, відповідно обсягів продовольчої по класах. Так, на думку незалежних експертів, відсоток продовольчої пшениці у врожаї поточного року не перевищує 45%, пшениці 2-го класу (борошномельної) – не більш ніж 20%. З урахуванням цих параметрів, а також з метою забезпечення прогнозованого за ціною, якістю виробництва борошна та хлібу через наявність борошномельної пшениці на внутрішньому ринку, представниками переробних галузей пропонувано обсяг експорту пшениці в 25 млн.т з обов'язковим розподіленням цього об'єму в співвідношенні продовольча та фуражна пшениці 45/55%. Це б дозволило збалансувати потреби споживання на внутрішньому ринку та зовнішньому.

Разом з тим, експортерами і виробниками зерна обсяг експорту пшениці запропонований на рівні 25,3 млн.т без (!) розподілу на продовольчу та фуражну, що фактично нівелює мету Меморандуму та створює умови до повної відсутності добровільного врахування інтересів громадян України у споживанні базового продукту – хлібу при вивозі продовольчого зерна та може вже в першій половині 2021/22 маркетингового року призвести до дефіциту продовольчої пшениці на внутрішньому ринку, що суттєво вплине на ріст цін на борошно та борошняні вироби в Україні та їх якість.

Так, станом на 17.10.21 відвантажено на експорт пшениці 11,1 млн.т, з яких 10,1 млн. (91%) – продовольча. На 17.10.20 відвантажено 9,6 млн.т, з яких продовольчої 7,8 млн.т (81%).

Викладене вище викликає глибоку стурбованість з позицій забезпечення внутрішнього ринку продовольчою пшеницею врожаю 2021 року на виробничі цілі: виробництво борошна, хліба та хлібобулочних виробів, макаронних виробів, борошняних кондитерських виробів, круп.

Ми неодноразово закликали Міністерство аграрної політики та продовольства України дослухатися до нашої позиції і стати активним учасником формування продовольчої безпеки країни, але наша позиція не врахована. В результаті цього ігнорування, три наші асоціації, що об'єднують основних учасників внутрішнього продовольчого ринку України, вимушені відізвати свої підписи під Меморандумом про взаєморозуміння між Міністерством аграрної політики та продовольства України та учасниками зернового ринку на 2021/2022 МР.

Разом з тим, високі темпи експорту пшениці, що значно перевищують минулорічні; відсутність контролю на національному рівні за розподілом врожаю пшениці за якісними показниками; зростання імпорту макаронних, борошняних кондитерських виробів та борошна, відсутність доступних фінансових інструментів підтримки вітчизняного виробника борошна та хліба, вплив пандемії – призводять до зупинки українських борошномельних підприємств, значного скорочення обсягів виробництва борошна, хліба, макаронів і борошняних кондитерських виробів. Так, зниження обсягів виробництва борошна в 20/21 МР відносно 19/20 МР склало 15%, хліба – 5%, макаронних виробів – 15%, борошняних кондитерських виробів – 2%. Крім того, суттєво зменшилось споживання борошна господарствами та системою HoReCa – на 6%.

Ми є патріотами України та галузей, в яких працює понад 150 тисяч громадян нашої країни, тому звертаємось до Вас із проханням врегулювати викладені вище питання та надати необхідні розпорядження Міністерству економіки України та Міністерству аграрної політики та продовольства України:

- провести оперативний незалежний моніторинг наявності пшениці врожаю 2021 року за якісними показниками із розділенням по класах;
- на основі отриманих результатів – опрацювати механізми корегування експорту продовольчої пшениці, в тому числі пшениці 2-го класу, з урахуванням потреби внутрішнього ринку на виробничі цілі;
- надати підприємствам борошномельної галузі можливість скористатися доступними кредитними ресурсами за програмами державної підтримки, зокрема Програми 5-7-9% для закупівлі до кінця поточного року не менше 700 тисяч тонн пшениці 2-го класу з використанням суто для потреб населення України, що дозволить забезпечити кількісні показники продовольчої безпеки та високу якість борошна, хлібу та хлібобулочних виробів, макаронних виробів.

Реалізація даних заходів в короткотерміновому періоді дозволить створити умови для організації продовольчої безпеки в поточному році. Водночас потребують подальшої уваги інвестиційні умови та потреби технологічної модернізації підприємств галузей.

Сподіваємось на плідну співпрацю.

З повагою,

ГС «Борошномели України»

Родіон Рибчинський

Всеукраїнська асоціація пекарів

Юрій Дученко

ОПХП «Укрхлібпром»

Олександр Васильченко

